

Białystok, 1 lutego 2024 r.

Komisja Habilitacyjna
powołana do przeprowadzenia postępowania
w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
 nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne
dr n. med. Justynie Dorf

Senat
Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

**Uzasadnienie uchwały w sprawie nadania
dr n. med. Justynie Dorf
stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauki medyczne**

Komisja Habilitacyjna w składzie:

Przewodniczący: prof. dr hab. Lucjusz Zaprutko
Sekretarz: prof. dr hab. Marcin Baranowski
Recenzenci: prof. dr hab. Robert Olek
prof. dr hab. Izabela Sadowska-Bartosz
prof. dr hab. Paweł Olczyk
prof. dr hab. Ewa Żekanowska
Członek: dr hab. Małgorzata Rusak

zapoznała się z pełną dokumentacją oraz nadesłanymi recenzjami oceniającymi dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny Kandydatki. Oceny dwóch Recenzentów (prof. Żekanowskiej i prof. Olczyka) są jednoznacznie pozytywne i wskazują na dużą wartość przedstawionego dorobku naukowego dr Dorf oraz podkreślają umiejętność nawiązywania przez nią współpracy z licznymi ośrodkami naukowymi. Recenzja prof. Sadowskiej-Bartosz,

choć kończy się pozytywną konkluzją, zawiera szereg zastrzeżeń odnośnie metodologii badań, stopnia udziału Kandydatki w przygotowaniu publikacji oraz skuteczności pozyskiwania przez nią środków na badania naukowe ze źródeł zewnętrznych. Natomiast opinia prof. Olka jest negatywna ze względu na fakt iż podane w cyklu prac stanowiącym osiągnięcie naukowe daty wydania zgód Komisji Bioetycznej wskazują na to, że pobieranie materiału biologicznego do badań rozpoczęło się przed ich uzyskaniem. W opinii Recenzenta stanowi to poważne naruszenie zasad etycznych.

Komisja ustaliła co następuje:

Dane biograficzne i informacje ogólne o Kandydatce

Dr n. med. Justyna Dorf ukończyła studia na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w 2012 r. uzyskując tytuł magistra analityki medycznej. W 2016 roku, po ukończeniu studiów doktoranckich na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, otrzymała stopień doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyny na podstawie dysertacji pt.: „Ocena ekspresji białek regulatorowych cyklu komórkowego w zmianach przedrakowych zewnątrzwydzielniczej części trzustki”. W roku 2018 Kandydatka uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie laboratoryjnej diagnostyki medycznej.

W latach 2015-2016, Habilitantka pracowała jako starszy technik w I Klinice Nefrologii i Transplantologii z Ośrodkiem Dializ Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, a w latach 2016-2017 na tym samym stanowisku w Zakładzie Patomorfologii Ogólnej. W okresie kolejnych dwóch lat była ona zatrudniona jako asystent w Zakładzie Fizjologii swojej macierzystej uczelni. W 2018 roku dr Dorf zmieniła miejsce pracy na Zakład Laboratoryjnej Diagnostyki Klinicznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, gdzie aktualnie zajmuje stanowisko adiunkta badawczo-dydaktycznego.

Działalność naukowa

Zgodnie z analizą bibliometryczną przygotowaną przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, dorobek naukowy dr Justyny Dorf obejmuje 54 opublikowanych artykułów, w tym: 38 prac oryginalnych (IF=91,637; MEiN=2874), 10 prac przeglądowych (IF=12,030; MEiN=337), 6 prac kazuistycznych (MEiN=94) oraz 78 komunikatów zjazdowych. Łączny współczynnik oddziaływania Impact Factor czasopism, w których opublikowano prace wynosi 103,667, a ich sumaryczna punktacja MEiN to 3305. Liczba cytowań wszystkich

opublikowanych prac wg bazy Web of Science Core Collection wynosi 233 (221 bez autocytowań), a ich Index Hirscha jest równy 8.

Dr Justyna Dorf jest kierownikiem projektu pt.: „Czy stres oksydacyjny może być czynnikiem warunkującym ciężki przebieg COVID-19?” finansowanego w ramach konkursu MINIATURA Narodowego Centrum Nauki. Kierowała ona także 8 zadaniami badawczymi realizowanymi w ramach subwencji naukowej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Profesor Żekanowska oraz prof. Olczyk pozytywnie oceniając działalność naukową Kandydatki podkreślili fakt prowadzenia przez nią badań w ramach licznych współprac krajowych i zagranicznych. Natomiast prof. Sadowska-Bartosz uznała wskaźniki bibliometryczne dorobku naukowego dr Dorf za wystarczające. Jednocześnie zwróciła ona uwagę, że analizując pozycję Kandydatki na niealfabetycznych listach współautorów, jej udział w powstawaniu większości z tych prac nie wydaje się być wiodący. Recenzentka podkreśla także fakt, iż Habilitantka dotychczas nie kierowała naukowym projektem badawczym, a jedynie pojedynczym działaniem naukowym w ramach konkursu MINIATURA mającym na celu finansowanie badań pilotażowych. Nadmienia ona również, że dr Dorf nie odbyła żadnego stażu naukowego po uzyskaniu stopnia doktora. Uwagę na ten ostatni fakt w swojej recenzji zwrócił również prof. Olek.

Ocena szczególnego osiągnięcia naukowego stanowiącego w rozumieniu art. 219, ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

Na szczególne osiągnięcie naukowe dr Justyny Dorf składa się cykl czterech tematycznie powiązanych publikacji pt. „Homeostaza redoks u pacjentów z rakiem jelita grubego”. Łączny IF artykułów wynosi 18,954, a ich sumaryczna liczba punktów MEiN to 520. W każdej publikacji Habilitantka jest pierwszym i korespondencyjnym autorem. Wszystkie prace stanowiące osiągnięcie naukowe zostały przypisane do dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Celem badań była ocena wpływu procesu nowotworzenia na równowagę redoks, jak również poszukiwanie nowych, nieinwazyjnych biomarkerów przydatnych we wczesnej diagnostyce nowotworów jelita grubego. Habilitantka dokonała oceny enzymatycznej i nieenzymatycznej bariery antyoksydacyjnej, oksydacyjnych uszkodzeń lipidów, białek i kwasów nukleinowych oraz stresu nitrozacyjnego i karbonylowego w osoczu oraz tkance prawidłowej i zmienionej nowotworowo u pacjentów z nowotworami jelita grubego. Przeprowadziła ona także porównanie homeostazy redoks pomiędzy grupami pacjentów

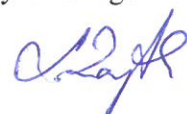
różniącymi się wybranymi parametrami histopatologicznymi, takimi jak stopień zaawansowania, wielkość i lokalizacja nowotworu.

W cyklu prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego dr Dorf wykazała, że u pacjentów z nowotworami jelita grubego dochodzi do zaburzeń osoczowej homeostazy redoks, które nasilają się wraz ze wzrostem stopnia zaawansowania nowotworu. W przebiegu chorób nowotworowych ma miejsce osłabienie bariery antyoksydacyjnej i akumulacja produktów oksydacyjnych uszkodzeń białek, lipidów i kwasów nukleinowych. Uzyskane wyniki wskazują także na znaczące różnice w parametrach stresu nitrozacyjnego i produktów glikoksydacji białek pomiędzy guzami zlokalizowanymi po prawej i lewej stronie jelita grubego. Kandydatka wnioskuje również, że stres oksydacyjny/nitrozacyjny jest nierozdzielnie związany z mikrośrodowiskiem guza nowotworowego. Na podkreślenie zasługuje fakt, że są to pierwsze badania, w których porównano homeostazę redoks w zależności od lokalizacji guza w jelicie grubym czy mikrośrodowiska guza nowotworowego.

Profesor Żekanowska stwierdziła, że: „przedstawione prace tworzą bardzo zwarty, monotematyczny cykl. Habilitantka konsekwentnie zgłębiała w nich, opierając się o rozbudowany warsztat metodyczny, rolę stresu oksydacyjnego i nitrozacyjnego w patofizjologii i klinice raka jelita grubego. Udowadniając tym samym umiejętność zaplanowania, zrealizowania i skutecznego opublikowania badań, które wnoszą nowe treści i zachęcają do szerszego wykorzystania wykładników statusu redoks w diagnozowaniu i monitorowaniu chorych na raka jelita grubego”. Recenzentka zauważa jednak brak omówienia w publikacjach statusu redoks i zmian zapalnych w kontekście wieku, co wydawałoby się właściwe zważywszy na fakt obecności wśród uczestników badań osób powyżej 60 roku życia. Profesor Żekanowska za dyskusyjny uważa także wniosek Habilitantki o możliwości zastosowania suplementacji antyoksydantami u pacjentów z rakiem jelita grubego.

Profesor Olczyk podsumowując ocenę osiągnięcia naukowego stwierdza, że: „wymienione dokonania naukowo-badawcze reprezentują unikalny i kreatywny wkład do wiedzy na temat oceny bariery antyoksydacyjnej oraz stresu oksydacyjnego, nitrozacyjnego, karbonylowego u pacjentów z nowotworami jelita grubego, wskazując jednoznacznie na wysoką użyteczność poczynionych przez Habilitantkę spostrzeżeń, opublikowanych na łamach recenzowanych, renomowanych czasopism o międzynarodowym zasięgu naukowym”.

Profesor Sadowska-Bartosz zwróciła uwagę na szereg błędów metodycznych i interpretacyjnych obecnych w pracach składających się na osiągnięcie naukowe. Szczególnie dotyczy to dodawania do badanego materiału egzogenego antyoksydantu (butylowanego

hydroksytoluenu), co sprawia, że oznaczenia zawartości endogennych antyoksydantów mają ograniczoną wiarygodność. Kolejną podniesioną kwestią jest oznaczanie produktu reakcji tioli z odczynnikiem Ellmana przy długości fali 593nm, podczas gdy standardowo jest ono prowadzone przy długości fali 412nm lub zbliżonej. Pochłanianie światła o długości fali 593nm przez anion tiobenzoesanowy jest bowiem znikome. Recenzentka podkreśla też, że wartości wielu analizowanych parametrów znacząco odbiegają od danych literaturowych. Zastrzeżenia prof. Sadowskiej-Bartosz budzi również udział Habilitantki w powstaniu prac składających się na osiągnięcie naukowe podany w załączniku nr 3. Po konfrontacji jego treści z informacjami o roli poszczególnych współautorów zawartymi w konkretnych publikacjach, Recenzentka stwierdza, udział Habilitantki wydaje się nie być dominujący.

Profesor Olek wystawia osiągnięciu naukowemu Kandydatki ocenę negatywną. Uzasadnia to podejrzeniem naruszenia zasad etycznych wysuniętym na podstawie porównania okresów zbierania materiału od pacjentów podanych w publikacjach oraz dat uzyskania zgód Komisji Bioetycznej. Ich analiza wykazała, że badania zostały rozpoczęte na długo przed otrzymaniem zezwoleń na ich przeprowadzenie. W trakcie posiedzenia Komisji, jej Sekretarz, prof. Baranowski, odniósł się do powyższych zarzutów. Wedle jego wiedzy wynikało to z faktu konieczności uzyskania przez Kandydatkę oddzielnych zgód na wykorzystanie wcześniej zgromadzonych tkanek w związku z pozyskiwaniem środków finansowych w ramach kolejnych subwencji naukowych. Dodatkowo, z racji na wygaśnięcie w międzyczasie oryginalnego zezwolenia, w celu kontynuacji zbierania materiału konieczne było uzyskanie kolejnego. Tymczasem w publikacjach wchodzących w skład cyklu Kandydatka podawała jedynie numery ostatniej zgody bezpośrednio odnoszącej się do danej części badań, co było niedopatrzaniem mogącym wprowadzać w błąd czytelników.

Wniosek końcowy

Podsumowując aktywność badawczą i wskazane osiągnięcie naukowe Kandydatki, dwóch Recenzentów (prof. Żekanowska i prof. Olczyk) wydało opinię jednoznacznie pozytywną. Konkluzja recenzji prof. Sadowskiej-Bartosz również była pozytywna, zgłasza ona jednak szereg krytycznych uwag i zaznacza iż dr Dorf jedynie w minimalnym stopniu spełnia wymagania ustawowe i zwyczajowe stawiane kandydatom ubiegającym się o stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne. Natomiast prof. Olek udzielił rekomendacji negatywnej motywowanej wątpliwościami co do tego czy cykl prac wchodzący w skład osiągnięcia naukowego powstał zgodnie z zasadami etyki w nauce.

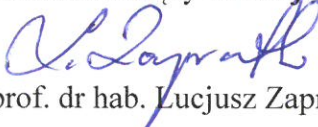

Niemniej jednak ze względu na fakt, iż trzech z czterech Recenzentów wnioskowało do Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o dopuszczenie Kandydatki do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego, a także mając na uwadze pozytywne opinie pozostałych członków Komisji, oraz pozytywny wynik głosowania Komisji Habilitacyjnej, stwierdzamy, że osiągnięcia dr n. med. Justyny Dorf spełniają kryteria określone w Art. 219. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2021 poz. 478 z późn. zm.) wymagane do uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

W związku z powyższym Komisja zwraca się do Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o nadanie dr Justynie Dorf stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne.

W imieniu Komisji:

Przewodniczący Komisji

prof. dr hab. Lucjusz Zaprutko